ΤΗΛΕΓΡΑΦΟΣ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΣΕΛΙΣ

ΚΡΙΤΙΚΗ - ΜΕΛΕΤΗ - ΘΕΑΤΡΟΝ - ΠΟΙΗΣΙΣ - ΔΙΗΓΗΜΑ

Ἀναγγέλλεται ἡ Ἐκδοσις βιβλίων καὶ περιοδικῶν, ἐφ' ὅσον, μᾶς στέλλεται ἐν ἀντίτυπον. Διὰ τὴν κριτικὴν ἀπαραίτητον καὶ δεύτερον ἀντίτυπον.

Γράμματα, συνεργασία κτλ. δέον νὰ ἀπευθύνωνται πρὸς τὸν κ. Κ. ΚΑΓΚΕΛΑΡΗΝ, ἐφημερίδα «Τηλέγραφος» Πάτρας.

Ἡ Σελὶς αὐτὴ ἐνδιαφέρεται νὰ παρακολουθῇ τὴν πνευματικὴν κίνησιν ὅλων τῶν ἐπαρχιῶν, ὡς κατὰ τόπους φίλοι ἐς μᾶς καὶ στοῦν τακτικὸς ἐνημέρους ἢ αὐτήν.

Δεχόμεθα συνεργασίαν τῶν νέων μὲ τὸ δικαίωμα τῆς κρίσεως.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Η ΑΣΧΗΜΗ 'ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ, ΤΟΥ ΩΡΑΙΟΥ ΦΥΛΟΥ...

ΤΟΥ κ. ΚΛ. ΜΙΜΙΚΟΥ

Λέγεται συνήθως ὅτι «δὲν πρέπει μήτε μὲ τριανταφύλλα νὰ χυτιὰ πανιὲς τῆς γυναῖκας». Μὲ ὅλο λοιπὸν νὰ νέμδυνο νὰ χαρακτηρισθῇ...βάρβαρο ἀπέναντι τοῦ ὡραίου φύλου, ἀναγκάζομαι κάπως αὐστηρὰ νὰ μιλήσω καὶ γενικώτερα, γιὰ ἕνα γεγονὸς ποὺ ἀξίζει πλέον ν' ἀγνωμετισθῇ σοβαρώτερα, ἀπὸ μέρους ὅλων ὅσοι ἐνδιαφέρονται ἐλικινὰ καὶ, τέλος πάντων, κινοῦνται στὸν κύκλο μέσα στῆς Τέχνης.

Προτοῦ ὅμως προχωρήσω, δὲν κρίνω ἄσκοπο—γιὰ ν' ἀποφευχθῇ καιμιὰ παρεξήγησι τυχὸν ἢ διασροφὴ τοῦ νόημα νὰν παρακάτω γραμμάν μου—νὰ δώσω τὴν ἐξήγησι, πῶς ἡ γυναῖκα, ἡ ἄξια γυναῖκα, ὅποια καὶ ἂν εἶναι αὐτή, ἔχει δλο τὸ σεβασμὸ καὶ τὴν ἐκτίμησί μου. Στὸν ἀγῶνα τῆς ἐποχῆς μας ἡ γυναῖκα εἶναι πραγματικὴ μιὰ μορφὴ ποὺ πρέπει νὰ τῆς ἀναγνωρίζωμε ἀπέναντι τῆς ζωῆς τὰ ἴδια ἀκριβῶς δικαιώματα μὲ τὸν ἄντρα. Καὶ ὅταν ἡ γενικώτερα ἀνακτυσσόμενη δρᾶσι της μᾶς ἐπιβάλλεται ἰσχυρά, θέβαια δὲν ἠμπορεῖ παρὰ ἰδιαίτερα νὰ μᾶς ἐνδιαφέρῃ καὶ νὰ συγκινῇ καθένα μηροσμένο ἄνθρωπο ἡ ἔφεσι καὶ ἡ θυμοτένια τῆς γυναίκας, νὰ ἐκδηλωθῇ καλλιτεχνικὰ γὰ δημιουργήσῃ στὸν πνευματικὸ κόσμο.

Δὲν πρόκειται λοιπὸν γιὰ τῆς γυναίκας αὐτὲς βεβαί ν' ἐδῶ, σὲν τόπο μας, ζωστρὰ κινοῦνται στὸν κύκλο τῆς Τέχνης. Ἰσάδες συχνὰ —ἴσως καὶ ἀνώτερα κάποτε—πρὸς τὸν πνευματικὸ ἄντρα.

Κάτι ἄλλο πρέπει νὰ μᾶς ἀπασχολήσῃ τώρα. Τὸν τελευταῖο καιρό, ἀρκετὲς γυναῖκες, κυρίες καὶ δεσποινίδες, κατὰ τὰ λαϊκὰ ἄξιες ἀπόψεως ἐπιμηθοῦν σοβαρὸ μόρφωσι παράλληλα πρὸς τὰ οἰκογενειακὰ τους καθήκοντα καὶ τῆς πολύμορφες ἀπασχολήσεις ποὺ ἐπιβάλλει μερικὸν ἡ μεγάλη, λεγομένη, κοινωνικὴ ζωή, νομίζουν ὅτι εἶναι ἀρκετὰ ἐνδιαφέρον—ἀπὸ τὴν ἄποψι κυρίως τοῦ κοσμικοῦ νεωτερισμοῦ—νὰ ἐπιδεικνύουν καὶ γνώσεις φιλολογίας, ἀκόμη δὲ καὶ «νὰ γράφουν ποιήματα» ἢ ἴδιες...

Καὶ γαίνεται τώρα νὰ εἶναι πολὺ συνειθισμένο, στὸ μέγαρο τῆς κ. Τάδε καὶ τῆς κ. Δείνα, ν' ἀκούσωτα ἡ εὐγενικὲς κυρίες καὶ δεσποινίδες «φιλολογοῦσες»—μεταξὺ μιᾶς κοσμικῆς δεξίωσης, εἴτε στὸ διάλειμμα ἑνὸς χορευτικοῦ (sic!) νὰ «γεῦσο»—νὰ ξουζηγοῦν, ἐντὸς ἀπὸ τὸ αἴθριο θέμα τῆς γεύσεως μόδας, καὶ περί... ἄδολου λυρισμοῦ καὶ κοινωνικῆς μορφῆς τῆς τέχνης. Ἀναμασσοῦν, δηλαδή, κάποιες γνῶμες σχετικὰ καὶ ἀναφέρουν μερικὰ ὀνόματα τῆς λογοτεχνίας, ποὺ τὰ ξμαθαν «ἀπὸ στήθους», κατὰ καὶ ψυχρά, διαβάζοντας τὰ λαϊκὰ περιοδικά, εἴτε παίρνοντας «Βιβλίον μάθημα», ὅπως ἐκεῖνο ποὺ μᾶς περιγράφει ἡ κ. Σοφία Μαυροειδῆ—Παπαδάκη στὸ γνωστὸ τῶν ὡραίο καὶ πικρὸ ποιημά μας.

Φυσικὰ ὅταν αὐτὴ ἡ ρηχὴ ἐπίδειξι τῆς φιλολογικῆς ἐγνμεφόρτωσης τοῦ «καλοῦ» κόσμου, ἀλλὰ καὶ τῆς μικροαστῆς γυναίκας, περιορίζεται στὸ περιβάλλον τοῦ κύκλου τους καὶ τῆς κοσμικῆς αἴθουσας, δλη ἡ ὑπόθεσι δὲν δλάφτει κανένα καὶ μόνο θέμα σάτυρας ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ : Ἐλαφρὴ φιλολογία—σοβαρὸν γυναικῶν...

Ἀλλὰ δυσευχῆς ἡ ἀξιόπρεπες —κατὰ τ' ἄλλα—αὐτὲς κυρίες καὶ δεσποινίδες στάνουν κάποτε καὶ νὰ ἐκδώσουν βιβλία, γεμᾶτα ἄρθονα, ποιήματα καὶ στοιχουργημένα, πρτόζουσα τὴν κοσμικὴν τους μοῦσα! Καὶ τοῦτο εἶναι ἀκριβῶς ποὺ κινεῖ τὴν ἀγανάκτησι καὶ τοῦ πλέον ἀδιάφορου, ἰδιαίτερα δὲ καθενὸς τίμιου φίλου τῆς ἀληθινῆς τέχνης, ἡ ὁποία παρωδεῖται κατὰ τὸν τρόπο αὐτὸ καὶ ἄδικα διασύρεται ἀπὸ ἀσυνείδητα γεγονότα καὶ γελοιοποιεῖται.

Γιὰ τοῦτο εἶπα πὼς τὸ ζήτημα εἶναι ἄξιο προσοχῆς. Προσπαθοῦμε νὰ μορφώσωμε πνευματικὰ τὸ πολὺ κοινό, νὰ ξυπνήσωμε τόσαρ πόθο τοῦ πρὸς τὸ καλὸ καὶ σοβαρὸ λογοτεχνικὸ βιβλίο: ἂν δὲν τὸ κατορθώνομε—μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους λόγους—εἶναι, ἔχει ἀσήμαντος, καὶ αὐτὸς: ὅτι κατανιτὸ ὁ ἁπλὸς ἀναγνώστης, χωρὶς κἀν νὰ τὴν πρίγ τὸ δ.βλίο, νὰ ξυστιστῇ πρὸς τὰ περιεχόμενό του καὶ γ' ἀμεριβάλλη κανεὶς γιὰ τὸ κριτικὸ νόημα, ὅταν βλαβᾷζει ἕνα σωρὸ ἄλλα βιβλία πρὸ στιὼτερα καὶ ἄθλια, ἀπὸ τὰ ὁποῖα κατακλύζεται σήμερα ἡ νεοελληνικὴ ἀγορά. Μαζὶ μὲ τοὺς ἀτράμιτους τοὺς ἡ ματαιόδοξους νεαρούς, ἰδοὺ τώρα καὶ ἡ κοσμικὴ ἡ συνηγορία!

"ΟΙ ΤΡΑΓΙΚΕΣ ΠΑΡΕΞΗΓΗΣΕΙΣ,,

Φίλε κ. Καγκελάρη

Ἴσως ἡ ψυχολογία πούκανα στὸ ἄρθρο τοῦ κ. Δόξα νὰ ἦταν δίκιη γι' αὐτὸ φροντίζω νὰ ἐπαναρθώσω τὴν ἀδικία ποὺ ἔκανα. πικραίνοντας Ἕναν ἐκλεκτὸ λογοτέχνη τῆς ἐποχῆς μας. Ἂς μοῦ ἐπιτρέψῃ δὲ νὰ τοῦ δώσω καὶ τὴν ἐξήγηση πὼς ὅταν ἔγγραφα ὅτι «..φέρνει ἀνόνοηθῆ κάτι ἔτσιο...» δὲν ἔλεγα πὼς ἔχει καὶ προσοπικὸ ὕφος ὁ κ. Δόξας μὲ τὸν ὁξιότιμο διευθυντὴ τῆς «Ν. Ἑστίας» τώρα, ἀφοῦ τὴν ἐπίθεσή του τὴν ἔκανε ἐντελῶς ἀντικειμενικὰ καὶ ἀπὸ τὴ γνώμη ποὺ ἔχουν ὅλοι γιὰ τὴν ἀπαραγώριστη γιὰ σπουδαῖα καὶ ἱερὴ σημασία τοῦ ἀναμφισβήτου πνευματικοῦ κινήματος μεταβάλλοντάς το σ' ἐμπόριο τοῦ ποδαρικοῦ. -» θὰ μοῦ ἐπιτρέψει ὁ κ. Δόξας, ἐξαιτουρθοῦσης τὴν ἐρήμην τοῦ κ. Χάρη ὑποστηρίξω μου, νὰ τοῦ πῶ, πὼς δὲ κεῖ περιστέρεον ἀπὸ τὴν πρώτη φορὰ τὸν διευθυντὴν τῆς «Νέας Ἑστίας». Γιατὶ ὁ κ. Χάρης ὄντες ἀνώτερος ἀνθρωπος ποτὲ δὲν ζήτησε ἀπὸ τὸ περιοδικό του νὰ γίνῃ μεταβλητὴ σ' ἕμπορα τοῦ ποδαριοῦ ἕνας μᾶς λέγει ὁ κ. Δόξας. "Αν δὲ τὸ ἔργο του εἶναι ὑποκτὸ ἢ ἀνύπαρκτο ἀπὸ τὸ ἔδοσε ὅλος ὁ κόσμος ποὺ διαβάζει ἀπὸ τὸ 1927 τὴ «Νέα Ἑστία».

Σ' ἕνα πρᾶγμα μὲ βρίσκει σύμφωνο ὁ κ. Δόξας μονάχα μὲ κι' αὐτὸ κάπως συμπληρωμένο. Στὸ ὅτ δηλαδὴ οἱ νέοι τῆς ἐπαρχίας ποὺ ἀνακατεύτηκαν στὴ συζήτηση αὐτή, ἄλλοι σύρθηκαν τόσο ἀπὸ πρωτευουσιάνους λογοτέχνας μὲ κάποια σκοπιμότητα, ἄλλοι ἀπὸ πραγμτικὴ ἀγάπη γιὰ τὴν ἐπαρχία κι' ἄλλοι γιὰ νὰ δημιουργήσουν ἐπαρχιακὰ μέτωπα καὶ γιὰ νὰ μπορέσουν μὲ τὰ κανόνια τους πρὸς τὸ κέντρο » καὶ μὲ σάλπιγγες κι' ἀλλαλαγμούς, νὰ ρίξουν τὰ τείχη τῆς Ἰεριχοῦς γιὰ μὴ δεφχθοῦν.

Καὶ σ' ἕνα ἄλλο σημεῖο μπορεῖ νάχει δίκηο ὁ κ. Δόξας. "Οτι πολλοὶ νέοι δὲν μετέχουν «στὰ μεγαλουργὰ ξυνήματα» γιατὶ ἀπλούστατα τέτοιο ξυνήμματα δὲν ἔνιαν κι αὐτὰ εἶναι ἀπορίας τοῦ γίνουν γιατὶ ἡ ἐπαρχία ποτὲ δὲν κοιμόταν. Ἂν ἔγιναν πάλι καὶ δὲν τὰ πρόσεξαν δὲν θὰ τοὺς ἀφισε γὰ τὰ ἐρ-σέξουν ὁ πνευματικὸς ζυγὸς τῆς Ἀθήνας (!) τὸ ἐννοισαν τόχρι οἱ νέοι ποὺ δὲν σύρονται πίσω ἀπὸ Ἀθηναίους λογίους κι' ἄμος ποθοῦν νάχουν κάποια πνευματικὴ ἐπαφὴ μαζί της, οἱ νέοι ποὺ ἔχουν ἀποτινόξει ὁλότελα τὸν πρωτουσιάνικο πνευματικὸ ζυ-ὸ κι' ὅμως τὸν ζητοῦν ὑποσυνείδητα γιατὶ τὸν ἔχουν ἀνάγκη ἀκόμη :

"Εμεῖς—ἀσυγχώρητη δυστυχῶς—ἐνήκουμε σ' ἄλλη κατηγορία νέων. Στοὺς νέους ἐκείνους τοὺς ἀγνώστους ποὺ δὲν «κορυβαντιῶνκοι» ποὺ παρακολουθοῦν τὸ κάθε ζήτημα μὲ ψυχραιμία χωρὶς ν' ἀνήκουν σὲ μέτωπα καὶ παρατάξεις.

Στοὺς νέους ἐκείνους ποὺ ἔκτιμοῦν τὶς καλὲς προσπάθειες καὶ σέβονται πρόσωπα, ποὺ πραγματικὰ ἀξίζουν. Καὶ τὰ πρόσωπα αὐτὰ—τὸ ἐπαναλαμβάνω - ἔχουν στοθῆ ἱστορικὰ—πάρα πολὺ ψηλὰ, ἀπὸ πολὺ μακρύτερες ἐποχὲς ποὺ, οὔτε τὸ περιβόητο ζήτημα τῆς ἐπαρχίας ἢ τῆς γαιάθρη τοῦ κατὲ ὁ φίλος «Χάος» εἶχε γράψει τὶς τραγικὲς παραξηγήσεις.

Μ' ἐτίμηση καὶ φιλία

ΓΙΩΡΓΗΣ ΣΑΚΚΑΣ

Κάρυστος—Εὐβοίας 22—2—37

—Υ. Γ. Στὴ προηγούμενη ἐπιστολή πορετηρήσαμε πάρα πολλὰ τυπογραφικὰ σφάλματα ποὺ ἀλλοιωναν σὲ πολλὲς μερὲς τὸ κείμενό της Πιστεύω μάλιστα ὅτι ἡ συχχώρεσι ὅλοι οἱ φίλοι ἀναγνῶστες τῆς φιλολογικῆς ὠελίδος τοῦ «Τηλεγράφου».

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ἀναγγέλλονται τὰ βιβλία τῶν ὁποίων μᾶς στέλλεται ἓν ἀντίτυπον. Διὰ κριτικὴν ἀπαραίτητον καὶ δεύτερον βιβλίον.

ΒΙΒΛΙΑ :

—ΑΝΤΙΟΧΟΥ ΚΥΠΡΟΛΕΟΝΤΟΣ. Ἡ προίκα τῆς Μαριάννας. Τόμος ἐκλεκτῶν διηγημάτων τοῦ Κυπρίου λογογέτχου, (σχῆμα 8ον, σελ. 180, ἔκδοσις γραφείου πνευματικῶν ὑπηρεσιῶν)

—ΣΠΥΡΟΥ ΣΚΗΝΙΩΤΑΤΟΥ : Παγκοσμιανικὸν ἡμερολόγιον τοῦ 1937 ἐκδηθὲν ἐν Κεφαλληνία, καὶ περιέχων πλουσιώτατην λογοτεχνικὴν ὕλην, βιογραφίας ἐξεχόντων ἀνδρῶν, διαφόρους ἐπιστημονικὰς σημειώσεις διὰ τὰς Ἰονίους νήσους καὶ ἐκλεκτὴν εἰκονογράφησιν (σχῆμα 8ον, σελ.400, τιμὴ δρ. 120)

—ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΔΕΔΟΥΣΗ : «Ὁ Ἐσωτόκριτος τοῦ Κορνάρου καὶ ἡ ἑλληνικὴ ποίησις» Διάλεξις, (σχῆμα 8ον, σελ. 20,)

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ:

—«ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ» Μηνιαῖο περιοδικὸ κριτικῆς καὶ μελέτης. Ἰδρυτὲς : Γιάννης Σκαρίμπας καὶ Ὀλυμπία Α. Δρακοπούλου (θεωρεῖται Ἐκκλησιάρχησε τὸ πρῶτον τεῦχος (Μαρτίου) μὲ ὑπογραφὲς τῶν ἰδρυτῶν τοῦ περιοδικοῦ, κριτικὰ καὶ φιλολογικὰ σημειώματα, ἄρθρον τοῦ κ. Ν. Δ. Παπτσῆ κ.ἄ.

—«ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ» Ἑβδομαδιαῖα λογοτεχνικὴ καὶ καλλιτεχνικὴ ἐπιθεώρησις τῶν Ἀθηνῶν, τεύχος 18 καὶ 13. Συνεργάζονται : Ἄγγ. Τερζάκης, Μ. Χαρούνης, Ν. Ἀγγελόπουλος, Σπυρ. Βασιλείου, Σ. Κυπαρίττης, Π. Τριανταφύλλου, Νικόλαι Σασινώφ κ. ἄ.

Λόγῳ τῆς σημερινῆς φιλολογικῆς μας σχέσεως, τὰς συνήθη ἐνασχόλησιν μὲ τὰ ἔργα διαφόρων συγγραφέων ποὺ μὲ τὴν πολύπλευρη μορφικὴ τους αἰσθητικὴ χαρὰν ὁλότελα δ.ὲν εἶχε κατακτήσει ἀπὸ τὸν ἀναγνώστη τὸ διάστημα τοῦ πρώτου ἔργου, ἴδιως στὸ τέλος νὰ πεσύχουν ὁλοκληρωτικὰ ἢ νὰμειγαλώσ-υ τὸ σκοπό τους. Κι' αὐτὸ πίστερο ἀπὸ μορφικὴ ἀναφορὰ ποὺ ἀρχικὰ παίζει πρωτεύοντα ρόλο γιὰ νὰ τραβήξει τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ ἀναγνώστη. Αὐτὸ δὲν συμβαίνει συχνὰ μόνο στὸ ἀναγνωστικὸ μας κοινό, δὲ-δικα ἀτομικῆς κριτικῆς δικαίωσης, ἀλλὰ κι' ἀπὸ ἐπιστήμονας ποὺ σχηματοζουνα ὁρισμένες ἀντιπαθίσεις δὲν παύουν νὰ τὶς ἐνδηλώνουν συμπαρασύροντας κι' ἄλλους παλλοὺς μαζύ σου.

Τὸ κακὸ ὅμως αὐτὸ δὲν περιορίζοθηκε στὸ κοινὸ καὶ στοὺς ἐπιστήμονάς μας, προχώρησε καὶ μεταξὺ κι' αὐτῶν ἀκόμα τῶν λογοτεχνῶν μας ποὺ ποὺ διακρίνει ἀκριβοποιὰ ἀνώτερη κριτικὴ στοχαστικότητα καὶ δικαίωση τῶν πραγμάτων, κινούμενοι ὄχι ἀπὸ προσωπικὸ γοῦστο καὶ συμπάθεια, ἀλλὰ ἀπὸ ἀτομικὰ συμφέροντα καὶ μικροκεχωσιμότης, φτάνοντας σὲ σημεῖο ν' ἀποκηρύσσουν καὶ νὰ μὴν ἀναγνωρίζουν ἔργα ἀκόμα καὶ ἀξίας. Ἔτσι βλέπουμε νὰ κατα.ἴγουν σὲ συστηματικὲς ἐξοντωτικὲς πολεμικὲς κριτικὲς τῶν μὲν κατὰ τῶν δέ, ποὺ κάποτε ποιὸς ξέρει καὶ μέχρι ποιοῦ σημείου φταίνουν.

Ἐξεταζομένη ἡ μορφὴ ἑνὸς δ-ποιουδήποτε ἔργου ἀπὸ καλαισθητικῆς καὶ ψυχολογικῆς ἀπόψης ποὺ τόσο ἐξαρτᾶται σήμερ τόσω πλέει στάλλα, μπροστὰ στὴν ἐνδιαφέρουσα, δὲν ἀποτελεῖ παρὰ αὐτήν, ἂν ἔχῃ σὰν κυριολεξία τὴ τεχνικὴ δύναμη ἑνὸς ἔργου. Πιστεύοντας μόνο σ' αὐτὸ μπορούμε νὰ δικαιώσωμε κάπως τὶς συμπάθειες ποὺ κοινοῦ μας μόνο τοῦ στερουμένου κριτικῆς ἀντιλήψης τῶν πραγμάτων.

Δυστυχῶς λέω, καὶ τὸ λέω αὐτὸ μὲειγάλη μου, λύπηση, τὸ κακὸ τῆς μορφικῆς ἀναρχίας ποὺ ἐπιμόρατεῖ στὴν πνευματικὴ μας τέχνη δὲν περιορίζεται ἕως ἐδῶ. Εἶναι ἀκόμα πιὸ μεγάλο καὶ μεγάλο κὰ πιὸ ἐπικίνδυνο. Δὲν θὰ προχωρήσωμε ὅμως σ' ὅλες τὶς λεπτομέρειες ποὺ πιᾶμε μιὰ τους ξεχωριστὰ ἀποτελεῖ καὶ μιὰ πλευρὰ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ. Θὰ περιορίσωμε σὲ κείνες μόνο ποὺ στέκουν σὰν πιὸ οὐσιώδεις καὶ σοβαρὰ ἐνσχωτικὲς στὴν ἐπικράτηση τῆς μορφικῆς ἀναρχίας τῆς πεμματικῆς τέχνης, τῆς λογοτεχνίας.

Μιὰ ἀκόμα τέτοια, εἶνε κι' ἡ κακὴ χρήση τῆς γλωσσοπλασικῆς ποὺ κάνουν περισσότεροι ἀπὸ τοὺς νέους μας συγγραφεῖς μὲ ἀπὸ τερο σκοπὸ τους τὴ πιὸ γενικὴ πιὸ μεγάλη δῆθεν ἐπικράτηση τους. Τὸ ζήτημα αὐτὸ ἔχει πολλὲς φορὲς συζητηθεῖ καὶ ξαναζητηθεῖ χι μόνον ἀπὸ ἀνθρώπους εἰδικοὺς κ' ἔμεσα ἐνδιαφερομένους, ἀλλὰ κι' ἀπὸ αὐτὸ τὸ ἴδιο τὸ Κράτος μας ποὺ ἀποτελεῖ ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ ζωτικά, τὰ πιὸ ἐνδιαφέροντα ζητήματά του. Ἀσχετα τώρα ἂν γιὰ λόγους προσωπικούς, συμφερονοσικούς. Ἐπιστημονικούς κι' ἄλλους ἀκόμα, δὲν πῆρε ποτὲ του ἕνα τέλος ὅπως τὸ ἄξιζε, ἂν καὶ σήμερα μεταξὺ τοῦ λογοτεχνικοῦ μας κόσμου δὲν ὑπάρχει τέτοιο ἄλυτο ζήτημα. Ἀλλὰ δὲν πρόκειται δμως σήμερα νὰ ξανασχολήθοῦμε μὲ τὴ λύση αὐτοῦ τοῦ ζητήματος. Γιατὶ δὲν μπορεῖ οὔτε ἐμεῖς οὔτε κα ἰγανένας ἄλλος νὰ ποτύχει. Τὸ γλωσσικὸ ζήτημα θὰ τὸ δλέπουμε καὶ θὰ τὸ νοιώθουμε σὰν μ' ἄδικη κατάρα νὰ μᾶς δήρεσε κατακέφαλα.

Ἀπὸ τερο σκοπός μας ἄλλως τε εἶναι δπως τονίσαμε καὶ πιὸ πάνω ἡ σπουδαιότης κι' ἡ ἐπικαιρικὴ ἀναγκαιότητα τῆς καθιερώσεως γραμματικῶν κανόνων μορφῆς τῆς τέχνης τῶν νέων συγγραφέων μὲ τοὺς ὁποίους ἐπιδιώκεται ἀναπόσπαστον κεφάλαιον τοῦ δλογγλωσσικοῦ μας ζητήματος, κι' ποὺ ἐξαιτίας τῆς ἀναρχίας αὐτῆς δὲν μόνον καταγνέει ἀηδία καὶ προξενεῖ ἀνησυχίαις, ἀλλὰ στέκει ἐπιπρόσθετο ἐμπόδιο προόδου κι' ἐξέλιξης στὰ νέα ἀληθινὰ καλέντα. Ἔχομε μάλιστα τὴν ἐπαρχίας, μὲ ἀποτελέσματα καὶ συνέπειαι πάντα πὸν παραγνώρισή καὶ περιφρόνησή τῶν ἔργων τῶν ἀπὸ τὸ πολὺ ἀναγνωστικὸ κοινό. Εἶναι κι' αὐτὸς ἕνας σοβαρὸς λόγος ποὺ δὲνυπάρχει ἀναγνωστικὸ κοινὸ στὴν Ἑλλάδα Καὶ αὐτὸ ὅπως εἶναι φυσικὸ κάθε ἄ,ης πνευματικὸ ὄστεο ἀπὸ γὴν ἀνάγνωσή του, κι' ἀνάλογα μὲ τὴν τεχνικὴ του δύναμη καὶ μορφὴ ἀσκεῖ κάποια ἐπίδραση στὸν ἀναγνώστη του ποὺ πρέπει ἔπειτα δικαίωση. Ἡ ἐπίδραση, ἡ ἀγάπη, ὁ ζῆλος, ποὺ τοῦ γεννήθηκαν σπικὰ ἀπ' τὸ διάβασμα τοῦ πρώτου καλοῦ ἔργου κι' ἡ κάποια μεγάλη στὴν ἀρχὴ ἱκανοποίησή του τὸν ἔκαναν νὰ ξαναδιαβάσει κι' ἄλλα

ΑΙΣΘΗΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

ΑΡΘΡΟ ΤΟΥ κ. ΓΙΩΡΓΗ Α. ΣΑΡΑΝΤΗ

Μὲ μεγάλη μου χαρὰ παρακολούθησες ὡς μέρες μιᾶς ζωηρῆς συζήτησης τῶν λογοτεχνῶν μας στὸ τύπο γιὰ τὸ πανελλήνιο συνέδριο τῶν νέων συγγραφέων, ἔχει ἀπὸ τὴν καλωσθησιακὴ μορφὴ τῆς νέας πνευματικῆς μας τάσεως, ποὺ τὰ τελευτ-ία χρόνια ἔχει στιμειώσει κάποια ἀξιοζήλευτη ἐξέλιξη. Πρόκειται δηλαδὴ γιὰ τὴν καθιέρωση βασικῶν γραμματικῶν κανόνων τῆς νεοελληνικῆς μας λογοτεχνίας, γιὰ νὰ μὴν παρουσιάζεται αὐτὸ τὸ τόσο ἀσχημο καὶ κακό, θέαμα, ἐξαιτίας ποὺ δὲν ὑπάρχει μιὰ γραμματικὴ τῆς Δημοτικῆς ποὺ νὰ εἶναι ὁχι ἔργο ἀποκλειστικὸ τῶν γλωσσολόγων μας ἀλλὰ καὶ τῶν συγγραφέων μας, τῶν ἀμεσώτερα ἐνδιαφερομένων.

Τὴν ὡραία αὐτὴ ἰδέα, τὴν ἔρριξε πρῶτος ὁ κ. "Αγγελος Τερζάκης μὲτὸ ἄρθρο του «Συγκρότημα ἀπὸ γενεάς» στὴ «Νεοελληνικὴ Πρόμαστα» πάλε. Καὶ τὴν ἐσουγέχασαν ἀκόμα οἱ κ.κ. Μίχ. Χανιώδης καὶ Ν. "Αγγελος Χατζηαγγέλου μὲ σχετικὲς ἐπιστολὲς στὸ ἴδιο περιοδικὸ καὶ τελευταῖα ὁ κ. Νίκος Παππας μὲ τὸ ἄρθρο του «Συνέδριο νέων συγγραφέων» στὴ φιλολογικὴ σελίδα τῆς «Καθημερινῆς» τὴ περασμένη Δευτέρα.

Ἡ ἰδέα αὐτή, γιὰ τὴν καθιέρωση γραμματικῶν τύπων τῆς πνευματικῆς τέχνης τῶν νέων μας συγγραφέων, ἔχει γιατί ἐρρίφθη ἀπὸ μεγάλου κύρους ἀνθρώπους τῶν γραμμάτων, ἀλλὰ περισσότερο γιατὶ σὰ ζήτημα αὐτὸ εἶνε κατὶ πρέπει νὰ ἐνδιαφέρει ὅλους μας, δρθηκε ἀπ' τὴν ἀρχὴ κιλιὰς τὸν ἴσο καὶ κατάλληλο δρόμο συζήτησης, ποὺ μᾶς γενᾶει ἐλπίδες γιὰ τὴν πραγμάτωσή του.

Σὰ σημερόνὸ μας αὐτὸ σημειώμα δὲν ἔχουμε σκοπὸ οὔτε νὰ ξαναποῦμε τὰ πρωτοδέκτες, γιὰ τὸ λόγο ποὺ δὲν ἐνθουσιαζόμαστε εἰδικὰ, οὔτε νὰ σχολιάσουμε τὴ συζήτηση ποὺ τοὺς δρῆκε ἀλλοὺς τὲ δλους σύμφωνους, δπως ἦταν φυσικὸ καὶ δίκαιο, ἀλλὰ μόνο νὰ τονίσουμε τὴν σπουδαιότητα καὶ τὴν ἐπιτυχτικὴ ἀνάγκη ταχυτοποίησης τοῦ ζητήματος.

"Ολοι μας γνωρίζουμε πὼς τὸ γλωσσικό μας ζήτημα ἔχει γενηθεῖ μεζὺ μὲ αὐτὸ τὸ "Εθνος μας, ταὐτόχρονα, καὶ ἀποτελεῖ αὐτὴν τὴν ἰδιορρυθμία του γὴν ἐξέλιξή του, γὴν ἀνώτερότητά του, τὴν ἀξία του. Δὲν εἶναι δυλιτὸ τίποτε τὸ νέο [ποὺ νὰ χρειάζεται μεγάλους ἀγῶνας καὶ πολυσέλιδες μελέτες γιὰ τὴν ἐπικράτησή του. Τὸ ζήτημα αὐτὸ ἔχει πολλὲς φορὲς συζητηθεῖ καὶ ξαναζητηθεῖ χι μόνον ἀπὸ ἀνθρώπους εἰδικοὺς κ' ἔμεσα ἐνδιαφερομένους, ἀλλὰ κι' ἀπὸ αὐτὸ τὸ ἴδιο τὸ Κράτος μας ποὺ ἀποτελεῖ ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ ζωτικά, τὰ πιὸ ἐνδιαφέροντα ζητήματά του. "Ασχετα τώρα ἂν γιὰ λόγους προσωπικούς, συμφερονοσικούς. Ἐπιστημονικούς κι' ἄλλους ἀκόμα, δὲν πῆρε ποτὲ του ἕνα τέλος ὅπως τὸ ἄξιζε, ἂν καὶ σήμερα μεταξὺ τοῦ λογοτεχνικοῦ μας κόσμου δὲν ὑπάρχει τέτοιο ἄλυτο ζήτημα. Ἀλλὰ δὲν πρόκειται δμως σήμερα νὰ ξανασχολήθοῦμε μὲ τὴ λύση αὐτοῦ τοῦ ζητήματος. Γιατὶ δὲν μπορεῖ οὔτε ἐμεῖς οὔτε κα ἰγανένας ἄλλος νὰ ποτύχει. Τὸ γλωσσικὸ ζήτημα θὰ τὸ δλέπουμε καὶ θὰ τὸ νοιώθουμε σὰν μ' ἄδικη κατάρα νὰ μᾶς δήρεσε κατακέφαλα.

Ἀπὸ τερο σκοπός μας ἄλλως τε εἶναι δπως τονίσαμε καὶ πιὸ πάνω ἡ σπουδαιότης κι' ἡ ἐπικαιρικὴ ἀναγκαιότητα τῆς καθιερώσεως γραμματικῶν κανόνων μορφῆς τῆς τέχνης τῶν νέων συγγραφέων μὲ τοὺς ὁποίους ἐπιδιώκεται ἀναπόσπαστον κεφάλαιον τοῦ δλογγλωσσικοῦ μας ζητήματος, κι' ποὺ ἐξαιτίας τῆς ἀναρχίας αὐτῆς δὲν μόνον καταγνέει ἀηδία καὶ προξενεῖ ἀνησυχίαις, ἀλλὰ στέκει ἐπιπρόσθετο ἐμπόδιο προόδου κι' ἐξέλιξης στὰ νέα ἀληθινὰ καλέντα. Ἔχομε μάλιστα τὴν ἐπαρχίας, μὲ ἀποτελέσματα καὶ συνέπειαι πάντα πὸν παραγνώρισή καὶ περιφρόνησή τῶν ἔργων τῶν ἀπὸ τὸ πολὺ ἀναγνωστικὸ κοινό. Εἶναι κι' αὐτὸς ἕνας σοβαρὸς λόγος ποὺ δὲνυπάρχει ἀναγνωστικὸ κοινὸ στὴν Ἑλλάδα Καὶ αὐτὸ ὅπως εἶναι φυσικὸ κάθε ἄ,ης πνευματικὸ ὄστεο ἀπὸ γὴν ἀνάγνωσή του, κι' ἀνάλογα μὲ τὴν τεχνικὴ του δύναμη καὶ μορφὴ ἀσκεῖ κάποια ἐπίδραση στὸν ἀναγνώστη του ποὺ πρέπει ἔπειτα δικαίωση. Ἡ ἐπίδραση, ἡ ἀγάπη, ὁ ζῆλος, ποὺ τοῦ γεννήθηκαν σπικὰ ἀπ' τὸ διάβασμα τοῦ πρώτου καλοῦ ἔργου κι' ἡ κάποια μεγάλη στὴν ἀρχὴ ἱκανοποίησή του τὸν ἔκαναν νὰ ξαναδιαβάσει κι' ἄλλα

ΕΘΝΙΚΑ ΚΕΙΜΗΛΙΑ

ΕΝΑ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

ΤΟΥ ΘΕΟΔ. Β. ΒΑΣΜΑΤΖΗ

Σὲ προηγούμενο ἄρθρο γιὰ τὰ ἐθνικὰ κειμήλια τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἑταιρίας καὶ τὴ σημασία τους στὶς ἱστορικὲς ἐρευνες εἴχαμε ἀναφέρει καὶ τὴ συμβολὴ τοῦ νέου ἱστορικοῦ «Μουσείου Γεωργίου Α'».

Στὸν πρῶτο ὅροφο τοῦ κεριοῦ τῶν Παλαιῶν Ἀνακτόρων σὰ πρεζὲς αἴθουσες ἔχει συγκεντρωθῆ ἕνας ὡρισμένες ἀρίθμὶς ἀντικειμένων καὶ ἐνθυμήτων τοῦ Γεωργίου Α' καὶ τῆς Βασιλικῆς Οἰκογενείας ποὺ ἡ διαρρίθμησή τους μὲ τὴν φροντισμένη ἐπιδλεψή τοῦ διευθυντοῦ κ. Δ. Γλένη ἀπε